

PC-4307/MH

A-2051

POLITICAL SCIENCE

(Semester-II)

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 70

Note : Attempt *two* questions each from Sections A & B carrying 10½ marks each and the entire Section C consisting of 14 short answer type questions carrying 2 marks each.

SECTION—A

- I. Define political system. Discuss its functions according to Almond.
- II. “Rights and Duties are correlated.” Discuss.
- III. Define Duties. Write down different kinds of duties.
- IV. Define Liberty. Discuss its safeguards.

SECTION—B

- V. “Political liberty without economic liberty is a myth.”
Discuss.
- VI. Define Justice. Discuss its dimensions.
- VII. Define Democracy. Discuss its characteristics.
- VIII. Discuss liberal theory of Democracy.

SECTION—C

(Compulsory Question)

- IX. Write brief answer :
1. Two supporters of political system.
 2. Feedback loop mechanism.
 3. Define Outputs.
 4. Interest articulation.
 5. Meaning of Right to Social Security.
 6. Two definitions of Liberty.
 7. What is Political Liberty?

8. Two definitions of Equality.
9. Define Social Equality.
10. Define economic dimension of Justice.
11. Define Initiative.
12. Representative Democracy.
13. Dictatorship of the Proletariat.
14. Who was Karl Marx?

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10½ ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 14 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2-2 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

- I. ਰਾਜਨੀਤਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ। ਐਲਮੈਂਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- II. “ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵ ਸਹਿ-ਸਬੰਧਤ ਹਨ।” ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- III. ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ। ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
- IV. ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ। ਇਸ ਦੇ ਰਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—B

- V. “ਆਰਥਿਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਇਕ ਕਲਪਨਾ ਹੈ।” ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

- VI. ਨਿਆਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ। ਇਸ ਦੇ ਪਰਿਮਾਪਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- VII. ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- VIII. ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—C

(ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ)

IX. ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :

1. ਰਾਜਨੀਤਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਦੋ ਸਮਰਥਕ।
2. ਫੀਡ ਬੈਕ ਲੂਪ ਬਣਤਰ।
3. ਨਿਕਾਸਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ।
4. ਹਿੱਤ ਜੋੜਬੰਦੀ।
5. ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਅਰਥ।
6. ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ।
7. ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਕੀ ਹੈ?
8. ਸਮਾਨਤਾ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ।

9. ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ।
 10. ਨਿਆਂ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਪਰਿਮਾਪ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ।
 11. ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ।
 12. ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਲੋਕਤੰਤਰ।
 13. ਕਿਰਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ।
 14. ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਕੌਣ ਸੀ?
-